

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Економічний факультет
Кафедра обліку і аудиту

**Методичні вказівки для проведення практичних занять
з дисципліни
«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АУДИТОРА»
для студентів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

Львів - 2023

Розробник: к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту Москаль Наталія Володимирівна

Схвалено на засіданні кафедри обліку і аудиту
Протокол № 1 від 31 серпня 2023 року

Москаль Н. В. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Професійна етика аудитора» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Львів, 2023, 22 с.

© Москаль Н.В., 2023 рік
© ЛНУ ім. І. Франка, 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ	4
Плани практичних занять	5
Практичні завдання	6
Перелік питань для самостійного опрацювання теоретичних матеріалів	17
Індивідуальні завдання	20
Рекомендована література	21

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Професійна етика аудитора» розглядає основні принципи та стандарти, що визначають етичну поведінку аудиторів у сучасному бізнес-середовищі. Студенти ознайомляться із загальними засадами професійної етики, отримають нагоду вивчити фундаментальні принципи професійної етики аудитора, проаналізують загрози порушення принципів етики та наслідки недотримання нормативних вимог. Дисципліна розглядає роль емоційного інтелекту у роботі аудитора, важливість професійного скептицизму, ключові аспекти незалежності та конфіденційності в аудиті, взаємозв'язок професійної етики та управління персоналом аудиторської фірми, комунікації та мотивацію персоналу аудиторської фірми, а також вивчає етичні та професійні стандарти при визначенні гонорарів аудитора. Розуміння основних принципів та стандартів професійної етики допоможе студентам розібратися в складних етичних ситуаціях, які можуть виникнути у професійній діяльності, та навчитися ефективно їх вирішувати.

Метою вивчення дисципліни «Професійна етика аудитора» є надання студентам теоретичних знань та практичних навиків для успішної діяльності у сфері аудиту, формування їх як професіоналів з високими моральними та етичними стандартами.

Завданнями дисципліни «Професійна етика аудитора» є вивчення основних принципів та стандартів професійної етики в аудиті; аналіз етичних дилем та ситуацій в аудиторській практиці; розвиток емоційного інтелекту; вивчення ключових аспектів незалежності та конфіденційності в аудиті; розробка етичних стратегій управління персоналом аудиторської фірми; вивчення систем управління якістю та зовнішнього контролю якості аудиторських послуг.

Перелік тем:

- Тема 1. Загальні засади професійної етики в аудиті
- Тема 2. Основні принципи професійної етики аудитора
- Тема 3. Загрози порушення фундаментальних принципів етики
- Тема 4. Недотримання нормативних вимог та шахрайство
- Тема 5. Емоційний інтелект у роботі аудитора
- Тема 6. Професійний скептицизм в практиці аудиту
- Тема 7. Ключові аспекти незалежності в аудиті
- Тема 8. Конфіденційність в аудиторській діяльності
- Тема 9. Управління якістю аудиторських послуг
- Тема 10. Професійна етика та управління персоналом аудиторської фірми
- Тема 11. Комунікація та мотивація персоналу аудиторської фірми
- Тема 12. Етичні та професійні стандарти при визначенні гонорарів аудитора

Після завершення цього курсу студент буде :

знати:

- фундаментальні принципи професійної етики;
- порядок застосування принципів етики;
- відповідальність за порушення принципів професійної етики;
- способи вирішення етичних конфліктів.

вміти:

- розвивати прагнення дотримуватися вимог законодавства та Кодексу професійної етики;
- ідентифікувати можливі загрози порушення фундаментальних принципів професійної етики та вживати запобіжних заходів для їх усунення або зменшення до прийнятного рівня;
- визначати можливі наслідки застосування принципів професійної етики та їх порушення;
- ідентифікувати, користуватись та зберігати конфіденційну інформацію.

Плани практичних занять

Години	Тема	План
2	Тема 1. Загальні засади професійної етики в аудиті	1.1. Поняття професійної етики 1.2. Проблеми та перспективи розвитку етичності в економічному середовищі 1.3. Професійні характеристики сучасного аудитора 1.4. Міжнародні освітні стандарти облікових професій МФБ
2	Тема 2. Основні принципи професійної етики аудитора	2.1. Фундаментальні моральні принципи 2.2. Міжнародні й національні професійні організації бухгалтерів 2.3. Сучасні професійні вимоги до бухгалтерів
1	Тема 3. Загрози порушення фундаментальних принципів етики	3.1. Поняття та види загроз порушення фундаментальних принципів етики 3.2. Приклади обставин, що можуть створювати загрози 3.3. Застережні заходи для усунення загроз порушення фундаментальних принципів етики
1	Тема 4. Недотримання нормативних вимог та шахрайство	4.1. Поняття та види шахрайства аудитора 4.2. Фактори, що сприяють шахрайству аудитора 4.3. Наслідки шахрайства аудитора. 4.4. Відповідальність аудитора за пропозицію хабаря чи отримання хабаря 4.5. Реагування на недотримання вимог нормативних актів 4.6. Попередження та виявлення шахрайства клієнтів аудиторських послуг
1	Тема 5. Емоційний інтелект у роботі аудитора	5.1. Значення емоційного інтелекту у професійній діяльності аудитора 5.2. Розуміння емоцій клієнтів та колег 5.3. Ефективна комунікація 5.4. Управління конфліктами 5.5. Тренування емоційного інтелекту 5.6. Приклади успішного використання емоційного інтелекту 5.7. Виклики та труднощі
1	Тема 6. Професійний скептицизм в практиці аудиту	6.1. Поняття професійного скептицизму 6.2. Чинники, що впливають на професійний скептицизм 6.3. Застосування професійного скептицизму в аудиторській практиці 6.4. Професійний скептицизм та управління якістю аудиторських послуг 6.5. Розвиток професійного скептицизму
2	Тема 7. Ключові аспекти незалежності в аудиті	7.1. Поняття незалежності 7.2. Внутрішня та зовнішня незалежність аудитора 7.3. Незалежність аудиторської фірми при виборі клієнта з аудиту 7.4. Незалежність аудиторської фірми при виборі методів аудиту 7.5. Правила ротації керівних партнерів з аудиту для забезпечення незалежності 7.6. Незалежність при виконанні аудиту та огляду фінансової звітності 7.7. Ситуації та приклади порушень незалежності
2	Тема 8. Конфіденційність в аудиторській діяльності	8.1. Поняття конфіденційної інформації та комерційної таємниці 8.2. Захист конфіденційної інформації на підприємстві 8.3. Зберігання конфіденційності професійним бухгалтером 8.4. Порядок зберігання конфіденційної інформації в аудиторській фірмі

		8.5. Відповідальність аудитора за порушення конфіденційності
1	Тема 9. Управління якістю аудиторських послуг	9.1. Поняття системи управління якістю аудиторської фірми 9.2. Встановлення цілей якості 9.3. Оцінка ризиків аудиторської фірми 9.4. Заходи у відповідь на ризики якості 9.5. Особи, відповідальні за систему управління якістю 9.6. Оцінка ефективності системи управління якістю суб'єкта аудиторської діяльності
1	Тема 10. Професійна етика та управління персоналом аудиторської фірми	10.1. Оцінка потреб аудиторської фірми щодо найму персоналу 10.2. Наймання та підбір персоналу аудиторської фірми 10.3. Вимірювання ефективності та оцінка результатів роботи персоналу 10.4. Кар'єрне зростання персоналу в аудиторській фірмі 10.5. Безперервний професійний розвиток, навчання та обмін досвідом
1	Тема 11. Комунікація та мотивація персоналу аудиторської фірми	11.1. Корпоративна культура в аудиторській фірмі 11.2. Ефективна комунікація персоналу аудиторської фірми 11.3. Забезпечення здорового психологічного клімату 11.4. Мотивація та винагороди для збереження кваліфікованого персоналу у конкурентному середовищі 11.5. Аналіз практичних ситуацій, пов'язаних із управлінням персоналом
1	Тема 12. Етичні та професійні стандарти при визначенні гонорарів аудитора	12.1. Принципи, правила та обмеження при встановленні гонорарів за послуги 12.2. Гонорари, сплачені клієнтом з аудиту 12.3. Умовні винагороди 12.4. Прострочені гонорари 12.5. Залежність від гонорарів 12.6. Публічне розкриття інформації, пов'язаної з винагородою

Практичні завдання

Завдання 1. Вкажіть які фундаментальні принципи професійної етики професійного бухгалтера будуть порушені у таких ситуаціях:

1. Бухгалтерка, що працює в компанії, отримала пропозицію від постачальника взяти хабар у вигляді подарунків та грошей обмін на затримку оплати рахунків компанії.

2. Бухгалтер, який відповідає за складання фінансової звітності компанії, обирає необ'єктивний підхід до оцінки активів компанії, завищуючи їхню вартість, щоб підняти показники прибутку.

3. Бухгалтерка, яка відповідає за оплату податків, вирішила приховати певну частину прибутку компанії від оподаткування, щоб зменшити податкові обов'язки компанії та заощадити гроші.

4. Бухгалтер випадково видалив важливі фінансові записи компанії, але вирішив не повідомляти керівництво про цю помилку, оскільки боявся втратити роботу.

5. Бухгалтерка, що відповідає за облік готівки в компанії, вирішила використовувати гроші компанії для особистих потреб.

Завдання 2. Наведіть приклади успішного дотримання професійним бухгалтером фундаментальних принципів:

- чесність; – об'єктивність; – професійна компетентність і належна ретельність
- конфіденційність; – професійна поведінка

Завдання 3. До кожної ситуації вкажіть які фундаментальні принципи професійної етики порушуються та які загрози виникають. Для кожної ситуації може порушуватись один чи кілька принципів, та виникати одна чи кілька загроз. Фундаментальні принципи: чесність, об'єктивність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка. Загрози: загроза власного інтересу, загроза власної оцінки, загроза захисту, загроза особистих стосунків, загроза тиску

Ситуація 1: Аудиторська фірма Аудит-Експерт укладає угоду з клієнтом про те, що частина гонорару за аудит буде виплачена у вигляді бонусу, якщо результати аудиту не виявлять жодних значущих помилок у фінансовій звітності.

Ситуація 2: Аудитор раніше працював на посаді фінансового аналітика в компанії ТопПродукт. Після зміни місця роботи, він став аудитором, який має проводити аудит фінансової звітності ТопПродукт.

Ситуація 3: Аудиторка під час аудиту компанії ФінГруп розпочала активні переговори щодо можливості працевлаштування на важливу посаду у цій компанії після завершення аудиту.

Ситуація 4: Аудиторська фірма Аудит-Експерт вирішила запустити рекламну кампанію, в якій рекламує свого клієнта - компанію ФінТрейд. Фірма акцентує увагу на тому, що їх аудитори підтверджують фінансову надійність ФінТрейд.

Ситуація 5: Аудитор є акціонером компанії, яку він перевіряє. При цьому, він має значну кількість акцій цієї компанії, і його власний фінансовий стан в значній мірі залежить від успіху цієї компанії на фондовому ринку.

Ситуація 6: Аудиторська фірма Аудит-Експерт була наймана клієнтом, компанією ФінТех, для оцінки ефективності нової фінансової системи, яку ФінТех розробила і впровадила. Фірма вже має попередній досвід роботи з ФінТех та отримує значну частину свого доходу від цього клієнта.

Ситуація 7: Аудитор, під час аудиту клієнта, виявив значну помилку в роботі свого колеги з аудиторської фірми, який виконував аудит цього ж клієнта раніше.

Ситуація 8: Аудиторська фірма Аудит-Експерт отримує понад 70% свого річного доходу від гонорарів, сплачених однією великою корпорацією, яку вони обслуговують. Втрата цього клієнта може серйозно підірвати фінансове становище фірми.

Ситуація 9: Аудитор раніше був директором фінансового відділу компанії Ф-Фінанс. Після переходу на роботу до аудиторської фірми, він призначений аудитором для тієї самої компанії Ф-Фінанс.

Ситуація 10: Аудитор має брата, який є директором компанії ФінМенеджмент, клієнта аудиторської фірми. Аудитор відповідає за проведення аудиту для компанії ФінМенеджмент.

Ситуація 11: Аудиторська фірма Аудит-Експерт забезпечує своєму клієнту, компанії Д-Корп, вихідні дані для формування фінансових реєстрів, які потім підлягають аудиту, що проводить Аудит-Експерт. Аудит-Експерт також має контроль над обробкою цих даних перед їх передачею аудитору.

Ситуація 12: Бухгалтеру, який виконує аудит для компанії БізнесСтарт, запропонували представляти інтереси компанії в судовому процесі з податковою службою щодо спору про оподаткування. Бухгалтер згодився і став захисником в цій справі.

Ситуація 13: Аудиторська фірма Аудит-Експерт надає консалтингові послуги з обліку та фінансового планування компанії ФінСервіс. Ці послуги включають підготовку фінансових звітів, які подаються на аудит до Аудит-Експерт.

Ситуація 14: Керівник компанії ФінансПрофі тисне на аудиторську фірму Аудит-Експерт, щоб зменшити обсяг аудиту та гонорари за нього.

Ситуація 15: Аудитор працює з компанією ЕкоТехнології протягом останніх 10 років і проводить аудит щорічно. Вони мають довгостроковий контракт на співпрацю.

Ситуація 16: Аудиторська фірма Аудит-Експерт має партнера, який відповідає за кар'єрний розвиток аудиторів у фірмі. Аудитор отримав завдання провести аудит компанії ФінансПрофі. Проте партнер фірми погрожує аудитору, що його просування по службі буде скасовано, якщо він не погодиться з неприйнятним обліковим підходом клієнта з аудиту.

Ситуація 17: Компанія П-Фінанс надала аудиторській фірмі Аудит-Експерт подарунок у вигляді дорогої кавоварки та надала аудиторам пільгові квитки на відпочинок у курортному районі.

Ситуація 18: Аудитор Аудит-Експерт відчуває тиск від сторони досвідченого працівника компанії ПроБіз, який вважає, що аудитор повинен погодитися з його обліковим підходом до певного фінансового питання.

Ситуація 19: Аудиторська фірма Аудит-Експерт працює з компанією Інноваційні Технології і регулярно проводить аудит їхніх фінансів. Однак цього разу клієнт відмовляється підписувати контракт на завдання, яке включає аудит певної операції, щодо якої вони мають різний обліковий підхід.

Ситуація 20: Аудитор відповідає за аудит для компанії Топ-Бізнес, де директор раніше був партнером в тій самій аудиторській фірмі, де працює аудитор. Директор має значний вплив на фінансові рішення компанії.

Ситуація 21: Аудиторська фірма Аудит-Експерт вже десятиліття перевіряє велику та впливову корпорацію Профінт-Корп. Недавно Профінт-Корп оголосила конкурс на вибір аудиторської фірми для наступного фінансового року.

Ситуація 22: Клієнтська компанія Глоб-Трейд погрожує аудиторській фірмі Аудит-Експерт судовим процесом через результати аудиту, які не влаштовують їхнього керівництва.

Завдання 4. У яких ситуаціях виникає загроза порушення фундаментальних принципів етики? Оцініть загрозу за шкалою 0-3, де 0 – загроза відсутня, 3 – максимальна. Запропонуйте заходи для усунення чи зниження загрози у цих ситуаціях. Ситуації:

Менеджер підприємства-клієнта (частка доходу від співпраці 30%) пропонує головному бухгалтеру:

Ситуація 1. Подарунок, який складається з канцтоварів та солодощів, приблизна вартість – 500 грн.

Ситуація 2. Оплатити зустріч в ресторані для обговорення подальшої співпраці

Ситуація 3. Сертифікат на відвідування салону краси, вартість – 4000 грн.

Ситуація 4. Оплачений двохденний відпочинок в Карпатах.

Ситуація 5. Оплачений відпочинок в Єгипті – 7 днів.

Завдання 5. Власник підприємства одночасно є керівником підприємства. Дружина власника працює на підприємстві менеджером з кадрів. Виник конфлікт між головним бухгалтером та менеджером з кадрів. Менеджер з кадрів дає розпорядження головному бухгалтеру щодо розрахунку відпускних та нарахування премій працівникам. Головний бухгалтер не має бажання виконувати ці вказівки. Головний бухгалтер має претензії до менеджера з кадрів з приводу несвоєчасного оформлення кадрових наказів. Крім того є конфлікт щодо того хто має складати таблицю обліку робочого часу.

Дайте рекомендації щодо вирішення конфлікту. Наведіть альтернативні варіанти.

Завдання 6. Аудиторська фірма має поточний рахунок в банку, який є клієнтом аудиторської фірми щодо обов'язкового аудиту річної фінансової звітності. Банк має понад 1000 клієнтів, аудиторська фірма є незначним клієнтом. Банк є незначним клієнтом для аудиторської фірми, яка надає послуги багатьом банкам. Які потенційні загрози можуть виникнути у процесі співпраці банку з аудиторською фірмою?

Які додаткові загрози можуть виникнути якщо банк надасть кредит аудиторській фірмі для розвитку у розмірі 15 млн.грн. зі звичайними умовами кредитування?

Які додаткові загрози можуть виникнути якщо головний бухгалтер банку перейде працювати аудитором в аудиторську фірму?

Завдання 7. Дайте рекомендації яким чином професійний бухгалтер може знизити рівень загрози тиску у таких ситуаціях:

Керівник просить професійного бухгалтера щоб він заніс подарунок (кошик з елітними продуктами) інспектору для пришвидшення видачі ліцензії.

Керівник відділу збуту вимагає нарахування додаткових премій працівникам відділу збуту у зв'язку зі зростанням доходу від продажів.

Інспектор з Держпраці склав цілий список виявлених ним помилок і порушень, частина з яких є безпідставними, проте не складає акту за результатами перевірки, а наполягає на обговоренні цього списку з професійним бухгалтером.

Працівник бухгалтерії звільнився у зв'язку з переїздом, керівник просить головного бухгалтера розподілити обов'язки звільненого працівника між іншими працівниками без збільшення їм оплати праці.

Завдання 8. Дайте рекомендації для аудитора – які дії будуть найдоречнішими у кожній ситуації.

Ситуація 1. Ви є аудитором, який здійснює аудит фінансової звітності компанії XYZ. Під час аудиторських процедур керівник компанії надає вам готівковий подарунок як вираз подяки за вашу роботу.

Ситуація 2. Ви отримали анонімний лист від одного з підприємців, який стверджує, що один з ваших колег-аудиторів прийняв хабар у вигляді акцій від клієнта, щоб вплинути на результати аудиту. Ви знаєте цього колегу особисто і знаєте, що він має фінансові труднощі.

Ситуація 3. Ваша аудиторська фірма проводить аудит великого міжнародного підприємства, яке є одним з найбільших клієнтів вашої фірми. Під час аудиту ви виявляєте певні порушення у фінансовій звітності, які можуть суттєво вплинути на результати компанії. Керівництво клієнта вимагає, щоб ви не включали ці порушення до звіту, загрожуючи втратою контракту та великими фінансовими втратами для вашої фірми.

Завдання 9. Яких заходів необхідно вжити в таких ситуаціях:

- помічник аудитора приніс подарунок на суму приблизно 3000 грн аудиторю, який оцінював якість роботи працівника, та просить аудитора доброзичливо поставитись до оцінки, підвищити рейтинг помічника;

- аудитор запросив на вечерю в ресторан свого колегу аудитора, який проводить контроль якості аудиторських послуг, під час зустрічі в розмові аудитор вихваляє якість роботи своєї команди та свою ефективність в керуванні командою;

- аудитор привітно та доброзичливо ставиться до своїх колег, щодня пригощає їх кавою та солодощами, при цьому розповідає що планує і очікує підвищення — призначення керівником групи.

Завдання 10. Після звільнення керівника відділення аудиторської фірми три сертифіковані аудитори претендують на посаду, що звільнилась. Оцініть їх дії з позиції професійної етики. Дайте рекомендації керівнику аудиторської фірми, які рішення він має прийняти щодо цих працівників.

Аудитор 1 наголошує на своїй компетентності та досвіді, повідомляє що звільниться якщо йому не запропонують цю посаду.

Аудитор 2 надіслав поштою подарунки керівному персоналу аудиторської фірми — дорогі напої, каву та солодощі.

Аудитор 3 провів розмову з керівником щодо якості аудиторських послуг, назвав усі недоліки та помилки яких допустили працівники, про які він раніше нікому не казав, наголосив, що буде дуже цінним працівником і подбає про недопущення помилок, якщо йому запропонують бажану посаду, а якщо ні, то він подбає про негативні наслідки для аудиторської фірми у зв'язку з допущенням цих помилок.

Завдання 11. Аудитор, що надає послуги ведення бухгалтерського обліку клієнтові від імені клієнта подає заяву про реєстрацію платником єдиного податку від імені свого клієнта. Заява подана засобами електронного зв'язку, пройшла перевірку та прийнята, прийняття підтверджує

отримана квитанція № 2. Проте клієнт не був зареєстрований платником єдиного податку, відомості про реєстрацію відсутні. Аудитор повторно успішно подав заяву, та реєстрація не відбулася. Для з'ясування ситуації аудитор звернувся до інспектора ДПС та після кількох розмов отримав не пряму проте очевидну пропозицію від інспектора дати хабар. Інспектор повідомив що система, яка здійснює реєстрацію, працює зі збоями, і тому реєстрація не відбувається, а він може вчинити додаткові дії щоб провести реєстрацію, проте це не його відповідальність та не його обов'язки і якщо не домовитись з ним, то реєстрація не відбудеться.

1. Оцініть ситуацію з позиції професійної етики.
2. Чи є підстави ситуацію вважати вимогою хабаря? Які ознаки про це свідчать?
3. Як має діяти аудитор у цій ситуації щоб не порушити принципи етики?
4. Що аудитор може порадити клієнтові щоб вирішити проблему?

Завдання 12. Опишіть практичні рекомендації як аудитор може виявити при проведенні аудиту шахрайство бухгалтерів. Поширені схеми шахрайства бухгалтерів:

1. Крадіжка бухгалтером безготівкових грошей. Бухгалтер може переводити частину грошей на сторонній рахунок, з якого отримує їх в готівковому вигляді.
2. Списання "господарських" витрат. Списання на витрати канцтоварів, матеріалів, або відшкодування чеків та рахунків за придбання матеріалів, які фактично не були придбані бухгалтером як підзвітною особою.
3. Проведення благодійної акції. Привласнення коштів чи інших активів, які мали бути безоплатно надані іншим особам.
4. Заміна обслуговуючого банку. Бухгалтер отримує вигоду за те, що переконає керівника в необхідності перейти в інший банк на постійне обслуговування.
5. За винагороду бухгалтер надає контрагентам кращі умови співпраці.
6. Оплата участі в семінарі.

Завдання 13. Сфери емоційного інтелекту професійного бухгалтера (аудитора): самосвідомість, самоаналіз, асертивність, незалежність, самореалізація, міжособистісна сфера, соціальна відповідальність, адаптивність, розуміння реальності, гнучкість, уміння вирішувати проблеми, уміння справлятися зі стресом, оптимізм, щастя.

Оцініть рівень розвитку сфер емоційного інтелекту професійного бухгалтера. Для оцінки розгляньте себе, якщо ви працюєте у сфері обліку і аудиту, або іншого професійного бухгалтера, про якого ви маєте достатньо інформації. Назвіть сфери, які добре розвинуті, аргументуйте відповідь, та сфери, які слабо розвинуті, аргументуйте відповідь.

Завдання 14. Аудитор, який працює в компанії протягом кількох років, виявляє, що його продуктивність і точність роботи в останні місяці знизилася. Він вирішив подолати цю проблему за допомогою емоційного інтелекту.

1. Наведіть перелік можливих причин такого стану.
2. Розробіть рекомендації як аудитор може покращити свою продуктивність і точність роботи.

Завдання 15. Аудитор працює у сфері, де вимоги щодо податкового законодавства постійно змінюються. Це створює постійний стрес і необхідність швидко адаптуватися до нових правил.

Запропонуйте стратегію управління стресом та підвищення адаптивності до постійних змін в законодавстві.

Завдання 16. Аудитор працює на піковому професійному навантаженні впродовж аудиторського сезону, і це призвело до стресу та втоми. Він розуміє важливість збереження балансу між роботою та особистим життям, але не знає, як це зробити.

Запропонуйте стратегію для ефективного управління професійним навантаженням, включаючи розподіл робочого часу, звільнення від стресу, і планування відпочинку для відновлення фізичної і психологічної енергії.

Завдання 17. Ситуації, яких варто уникати:

1. Довготривалий надмірний робочий час.
2. Проведення аудиту в небезпечних або нестабільних умовах.
3. Значний обсяг роботи та занадто короткі терміни її виконання.
4. Підвищення вимог щодо точності та дотримання правил, підвищена відповідальність.
5. Відсутність підтримки та можливості комунікувати з колегами та виразити свої проблеми.
6. Відсутність можливості навчатися та розвиватися.

До кожної ситуації запропонуйте: 1 – як попередити, не допустити виникнення ситуації; 2 – як виявляти чи така ситуація настала; 3 – як вийти із ситуації з найменшими втратами. Запропонуйте альтернативні варіанти.

Завдання 18. Який, на вашу думку, рівень скептицизму (недостатній, помірний, високий, екстремальний) характерний для кожної ситуації. Дайте поради як найкраще застосовувати професійний скептицизм у цих ситуаціях:

1. Аудитор отримує підтвердження залишків дебіторської заборгованості від дебіторів щоб перевірити їх достовірність за даними обліку
2. Аудитор довіряє інформації, відображеній у первинних документах клієнта, та формує своє професійне судження на їх основі.
3. Аудитор передав значну частину первинних документів експерту для визначення справжності підписів відповідальних осіб.
4. Аудитор наполягає на проведенні інвентаризації у його присутності не зважаючи на те, що інвентаризація у же проведена та оформлена.
5. Аудитор не довіряє інформації з бухгалтерського обліку про розмір отриманої оплати праці працівниками та наполягає на вивченні їх майнового стану та розміру здійснених витрат за рік.
6. Аудитор наполягає на контрольному запуску сировини у виробництво щоб перевірити, чи не відбувається завищення списання сировини на витрати.

Завдання 19. Розгляньте ситуації з позиції професійного скептицизму. Дайте рекомендації.

1. Аудитор проводить аудит фінансової звітності компанії і виявляє, що один аудиторський документ свідчить про значний прибуток, а інший документ показує збиток.
2. Аудитор перевіряє фінансові звіти компанії і помічає, що певні документи мають виправлення або є неправдивими.
3. Під час аудиту аудитор ставить запитання керівництву компанії стосовно їхньої фінансової діяльності та помічає суперечливість у відповідях.
4. Під час аудиту аудитор помічає незвичайні обставини, такі як надзвичайно високі витрати або низький рівень прибутку, які можуть свідчити про можливе фінансове шахрайство.
5. Під час аудиту аудитор помічає фінансову транзакцію, яка суперечить звичайним практикам компанії.
6. Під час аудиту аудитор виявляє, що компанія раптово змінила свою облікову політику щодо визнання витрат.
7. Під час аудиту аудитор виявляє, що компанія має недостатній внутрішній контроль.
8. Аудитор помічає незвичайні транзакції між компанією і пов'язаними сторонами (керівництвом, акціонерами).

Завдання 20. Розгляньте практичні ситуації. До кожної ситуації вкажіть: 1) чи правильно аудитор застосував професійний скептицизм; 2) як би ви оцінили рівень скептичності аудитора за 10 бальною шкалою; 3) дайте поради щодо дій аудитора в цій ситуації. Ситуації:

1. Аудитор, який перевіряв фінансові звіти невеликої компанії, відхилив практично всі запропоновані витрати як необґрунтовані. В результаті, він не погодився зі звітом, і його підозри

привели до затримки опублікування фінансових результатів, що створило негативний вплив на репутацію компанії та її відносини з інвесторами.

2. Аудитор, відповідальний за перевірку систем безпеки в організації висловив судження про те, що всі ризики були вивчені та усунені. Це призвело до порушення безпеки даних, оскільки аудитор не виявив слабкі місця в системі та не врахував можливі загрози.

3. Аудитор, який вивчав інвестиційний проект, не дослідив всі можливі ризики та нюанси проекту. Він довірився оптимістичним прогнозам розвитку та витрат, не врахувавши можливості негативних змін в ринкових умовах. Це призвело до несподіваних фінансових проблем та збитків.

4. Аудитор великої технологічної компанії вимагав обмежень і додаткових заходів безпеки, що призвело до затримки впровадження нових проектів і додаткових витрат на заходи безпеки, які виявилися обтяжливими для компанії.

5. Внутрішній аудитор в компанії запустив розслідування і перевірки дій співробітників у відділі закупівель, що викликало погіршення психологічного клімату та невпевненість в колективі, вплинуло на продуктивність співробітників.

6. Внутрішній аудитор не виявив серйозних внутрішніх порушень та фінансових недоліків в роботі компанії під час перевірки її операцій. Він недооцінив можливість маніпуляцій з боку співробітників, що спричинило збитки для організації.

7. Аудитор, який перевіряв виробничий процес компанії, висловив сумніви щодо здатності нового обладнання до виробництва продукції високої якості. Він вимагав великої кількості додаткових тестів та досліджень, що призвело до затримки виробництва та додаткових витрат.

Завдання 21. Аудитор проявляє скептицизм у відносинах з працівниками клієнта, тобто аудитор скептичний не тільки до інформації, що є предметом перевірки, а і до людей. Які заходи необхідно вжити щоб виправити ситуацію. Які рішення необхідно прийняти щодо такого аудитора керівнику аудиторської фірми?

Завдання 22. Заплановано проведення аудиту фінансової звітності корпорації з доброю репутацією. Аудиторська фірма має довгострокові стосунки з корпорацією, і обидві сторони розраховують на подальшу співпрацю. Успішне завершення цього проекту може привести до нових можливостей для фірми, включаючи більше проектів та прибутку. Результати аудиту можуть вплинути на репутацію як корпорації, так і аудитора особисто в аудиторській галузі.

Чинники, які можуть обмежувати застосування професійного скептицизму:

1. Конфлікт інтересів: корпорація надає аудиторській фірмі інші послуги, такі як консалтинг і податкові консультації, і це може створити конфлікт інтересів.

2. Бажання зберегти сприятливі відносини: негативні результати аудиту можуть пошкодити відносини з корпорацією, і аудитор прагне уникнути серйозних конфліктів.

3. Страх перед втратою бізнесу: аудитор боїться, що негативний результат аудиту може призвести до втрати корпорації як клієнта, що може негативно вплинути на аудиторську фірму.

Якими способами можна забезпечити дотримання професійного скептицизму та фундаментальних принципів професійної етики у цій ситуації? Розробіть практичні рішення для аудитора.

Завдання 23. Заплановано проведення аудиту фінансової діяльності крупної корпорації, яка вже декілька років є клієнтом аудиторської фірми. Проте, в процесі аудиту аудиторі стикаються з умовами, спрямованими на зниження витрат на аудит, а це може обмежити здатність

застосовувати професійний скептицизм. Корпорація виражає бажання зменшити витрати на аудит, враховуючи складність та обсяг фінансової діяльності. Успішне завершення цього проекту може визначити подальшу співпрацю та прибуток аудиторської фірми.

Чинники, які можуть обмежувати застосування професійного скептицизму:

1. Фінансовий тиск з метою зниження витрат: тиск на аудиторів від аудиторської фірми щодо зменшення витрат на аудит для задоволення бажань клієнта.
2. Бажання зберегти клієнта: корпорація розглядає аудиторську фірму як стратегічного партнера, і аудитор бажає зберегти цього клієнта.
3. Можливий вплив на репутацію: аудитор побоюється, що занадто суворий аудит та висування суттєвих зауважень можуть зіпсувати його репутацію та репутацію фірми в аудиторській галузі.

Якими способами можна забезпечити дотримання професійного скептицизму та фундаментальних принципів професійної етики у цій ситуації? Розробіть практичні рішення для аудитора.

Завдання 24. Заплановано проведення аудиту корпорації, яка опинилася під тиском обмежених строків та великих обсягів робіт. Умови проекту:

1. Обмежені строки: дуже обмежений час на завершення цього проекту через зовнішні обставини, такі як подання фінансової звітності для інвесторів та регуляторів.
2. Великий обсяг робіт: обсяг аудиту є дуже великим, необхідно ефективно керувати процесами та забезпечити, щоб обмежені ресурси були оптимально використані.
3. Важливість вчасності: вчасне завершення аудиту є критичним для клієнта та забезпечення рівня довіри від інвесторів і регуляторів.

Чинники, які можуть обмежувати застосування професійного скептицизму:

1. Наголос на швидкість: тиск на виконання завдань якнайшвидше, щоб встигнути в обмежені строки.
2. Змушене скорочення процедур: щоб заощадити час, аудитори можуть бути схильні скоротити або опустити деякі етапи аудиту, які можуть вимагати більше часу.
3. Посилення ризику помилок: поспішний аудит може призвести до помилок та недостатньо обґрунтованих висновків.

Якими способами можна забезпечити дотримання професійного скептицизму та фундаментальних принципів професійної етики у цій ситуації? Розробіть практичні рішення для аудитора.

Завдання 25. Велика аудиторська фірма розпочала складний аудит фінансової звітності клієнта. У команді є старший аудитор і молодший аудитор, який має менше досвіду, але добре ознайомлений з актуальними нормативними документами та має дипломи і сертифікати.

Під час проведення аудиту старший аудитор демонструє виражену переоцінку власних можливостей та авторитету в аудиторській групі. Він відкидає думки молодшого аудитора і вважає свою точку зору єдиною правильною. Ситуації:

1. Старший аудитор відкидає пропозиції молодшого аудитора щодо обраного методу аудиту і планування робіт.
2. Під час збору доказів старший аудитор не дозволяє молодшому аудитору вивчити певний документ, який, на думку молодшого аудитора, є критичним для аудиту.
3. Старший аудитор вважає свою оцінку доказів правильною і відхиляє думки молодшого аудитора щодо можливих ризиків та невідомих факторів.
4. Старший аудитор вносить висновки, які не враховують можливі недоліки, виявлені молодшим аудитором, і пропонує неправильні рекомендації клієнту.

5. Між старшим та молодшим аудитором виникають конфлікти, що негативно впливають на співпрацю та обмін інформацією в аудиторській групі.

Запропонуйте, як уникнути когнітивних викривлень в цих ситуаціях та налагодити співпрацю і здоровий обмін думками в аудиторській групі для досягнення об'єктивних та надійних результатів аудиту.

Завдання 26. Розгляньте практичні ситуації. До кожної ситуації вкажіть: 1) чи правильно аудитор застосував професійний скептицизм; 2) як би ви оцінили рівень скептичності аудитора за 10 бальною шкалою; 3) дайте поради щодо дій аудитора в цій ситуації. Ситуації:

1. Аудитор перевіряє фінансові звіти компанії, і він вже має попередню історію обману від цього клієнта в минулому. Очікуючи можливого обману, аудитор уважно аналізує кожен пункт фінансових звітів та документів, намагаючись виявити можливі аномалії або підозрілі транзакції.

2. Аудитор, який перевіряє системи безпеки в організації, дізнався про недавні інциденти інформаційного порушення в компанії. Очікуючи можливого порушення безпеки, аудитор став детально вивчати заходи безпеки, перевіряти дієвість резервних копій, а також вимагати додаткових тестів на проникнення та перевірки з боку експертів з безпеки.

3. Аудитор, який досліджує інвестиційний проект, знає, що попередні проекти цієї компанії завжди завершувалися з збитками. Очікуючи можливих ризиків і нездійснених обіцянь, аудитор аналізує всі аспекти проекту, вимагає додаткових гарантій від компанії та вивчає детально всі аспекти бізнес-плану.

4. Очікуючи можливих проблем, аудитор глибоко аналізує всі аспекти роботи підрозділу збуту, замовив детальну оцінку ризиків по кожному клієнту, замовив інформацію про податкові порушення та наявність податкового боргу у клієнтів та відстежує розвиток усіх судових справ клієнтів.

Завдання 27. Розгляньте практичні ситуації. До кожної ситуації вкажіть: 1) чи правильно аудитор застосував професійний скептицизм; 2) як би ви оцінили рівень скептичності аудитора за 10 бальною шкалою; 3) дайте поради щодо дій аудитора в цій ситуації. Ситуації:

1. Аудитор вважає, що він завжди дотримується найвищих стандартів та рекомендацій і не може допустити жодних недоліків.

2. Аудитор відмовляється розглядати можливість недостовірності фінансових даних, які перевіряє. Він вважає, що компанія завжди дотримується правил та норм і не може допустити фінансового обману.

3. Аудитор вважає, що його власні дії не можуть призвести до ризику порушення безпеки даних.

4. Перевірка якості виконання завдання з аудиту виявила недоліки якості. Аудитор звинувачує у недоліках інших членів команди, та стверджує що його власні рішення та дії не могли призвести до недоліків.

Завдання 28. Аудиторська фірма найнята компанією для проведення річного аудиту її фінансової звітності. Компанія є клієнтом, з яким аудиторська фірма співпрацювала вже протягом п'яти років. У цей період виникли міцні відносини, і компанія стала найбільшим клієнтом фірми, який приносить значний прибуток.

Проте, під час аудиту виявилось, що фінансова звітність компанії містить ряд серйозних недоліків та помилок, які повинні бути вказані в звіті аудитора. Зокрема, були виявлені помилки в оцінці активів компанії, що впливають на її фінансовий стан.

Аудиторська фірма зіткнулася з конфліктом - зберегти клієнта чи дотримуватися незалежності і об'єктивності. Клієнт виявив тиск на аудиторську фірму, вказуючи, що публікація негативного звіту може завдати шкоди їхній репутації та фінансовому стану.

Як забезпечити незалежність аудиторської фірми у цій ситуації? Розробіть практичні рішення для аудитора.

Завдання 29. Подарунки та благодійні внески від клієнта можуть впливати на незалежність та об'єктивність аудитора. Розподіліть подарунки на допустимі, однозначно недопустимі та ті, які можуть бути допустимими за певних умов. Обґрунтуйте вашу думку. До третьої групи вкажіть за яких умов аудитор може прийняти подарунок. Ситуації:

1. Аудиторська фірма отримала: плакати, ручки, блокноти, горнята, на яких є атрибутика клієнта.
2. Аудиторська фірма отримала Різдвяні та новорічні подарунки: елітні солодощі, фрукти та напої (кава, чай).
3. Аудиторська фірма отримала від клієнта на рахунок безповоротну фінансову допомогу на суму 30000 грн. для придбання дорогого програмного забезпечення для аудиту.
4. Працівник аудиторської фірми отримав від клієнта готівкою безповоротну фінансову допомогу на суму 20000 грн.
5. Працівник аудиторської фірми отримав як подарунок на ювілей від клієнта ювелірні вироби на суму до 5000 грн.
6. Керівник аудиторської фірми отримав як подарунок на ювілей від клієнта автомобіль.
7. Працівник аудиторської фірми отримав як подарунок на ювілей від клієнта запрошення на обід в ресторан.
8. Аудиторська фірма отримала як благодійний внесок будівельні матеріали для реконструкції приміщень.
9. Аудиторська фірма отримала від клієнта подарунок в обмін на надання додаткових послуг або вигідних умов оплати послуг аудиту.
10. Аудитори отримали від клієнта спонсорську підтримку для участі в професійних конференціях чи навчальних заходах, пов'язаних із сферою аудиту.

Завдання 30. Оцініть загрози незалежності аудитора. Дайте рекомендації для усунення чи зменшення загроз.

1. Аудитор має родинні зв'язки з власниками компанії, якій він надає послуги.
2. Аудитор має акції компанії-клієнта.
3. Аудиторська фірма надає клієнту не тільки аудиторські послуги, але й консалтингові послуги.
4. Інформація про результати аудиту представлена не зрозуміло для громадськості та регулюючих органів.
5. Аудитор надає послуги двом конкуруючим клієнтам, і виникають ситуації, коли інтереси цих клієнтів протирічають один одному.
6. Аудитор здійснює аудит для клієнта, який є одним з основних кредиторів іншого клієнта аудитора.
7. Аудиторська фірма використовує інформацію, отриману від клієнтів, для надання консультацій іншим клієнтам.

Завдання 31. Оцініть, чи мало місце порушення конфіденційності у таких ситуаціях:

1. Менеджер збуту для заохочення нового клієнта розповів про систему знижок, які надаються клієнтам, і назвав клієнтів, які отримують найбільші знижки
2. Головний бухгалтер розповів працівникам бухгалтерії про розміри премій, що були нараховані керівному персоналу за підсумками року
3. Керівник відділу збуту розповів вдома своїй дружині та дітям деталі укладення важливої угоди

4. Під час внутрішньої наради в аудиторській фірмі аудитор розповів усім присутнім аудиторам конфіденційну інформацію про клієнта, якому він надавав послуги, для обговорення усіх можливих варіантів виправлення суттєвих помилок та розробки рекомендацій для клієнта.

Завдання 32. Запропонуйте прості правила збереження конфіденційної інформації для працівників підприємства. Запропонуйте види і способи застосування до працівників відповідальності за розголошення конфіденційної інформації та комерційної таємниці.

Завдання 33. Оцініть, чи мало місце порушення конфіденційності в кожній ситуації. Запропонуйте заходи для запобігання порушень конфіденційності у майбутньому. Ситуації:

1. Керівник відділу кадрів аудиторської фірми, під час щорічного внутрішнього семінару, ненавмисно розповів працівникам фірми про розміри зарплат та бонусів, які нараховуються співробітникам, для покращення їхнього розуміння компенсаційної політики.

2. Аудиторська фірма призначила зустріч з клієнтом, щоб обговорити результати аудиту, і на цій зустрічі аудитор обговорив конфіденційну інформацію про фінансовий стан клієнта і надав рекомендації для виправлення помилок.

3. Аудитор випадково залишив друковану звітність клієнта в своєму офісі, і інші працівники фірми могли її побачити.

4. Аудиторська фірма забула видалити конфіденційну інформацію про клієнтів з комп'ютера, який був відправлений на ремонт до сторонньої фірми.

Завдання 34. Розгляньте ситуації порушення конфіденційності в аудиторських фірмах. Запропонуйте заходи для їх усунення чи зменшення негативних наслідків. Запропонуйте дієві заходи запобігання подібних порушень у майбутньому.

1. Працівник фірми, який має доступ до конфіденційних документів, випадково втратив флешку в кав'ярні, де він працював поза офісом, а на цій флешці містилася конфіденційна інформація про клієнтів фірми.

2. Аудиторська фірма використовує зовнішню компанію для зберігання електронних копій конфіденційних документів. Співробітники цієї зовнішньої компанії змінюють деяку інформацію і продають її зацікавленим особам.

3. Працівник, який має доступ до електронних баз даних аудиторської фірми, використовує інформацію про фінансовий стан клієнтів для вимагання від них грошей за збереження конфіденційності їхньої інформації.

4. Керівник відділу інформаційної безпеки аудиторської фірми виявився пов'язаним із зовнішньою організацією, яка отримала доступ до конфіденційної інформації фірми та використала її для власних цілей.

Завдання 35. Оцініть систему управління якістю аудиторської фірми за шкалою від 0 до 7, де 0 – абсолютно незадовільна, 5 – максимально ефективна:

1. Аудиторська фірма є невеликою – у ній працює 4 працівники, серед яких один – керівник – є сертифікованим аудитором, інші працівники не мають сертифікації. Система управління якістю базується на досвіді та знаннях керівника, не записана в документах, існує в усному вигляді.

2. Система управління якістю задокументована у відповідних положеннях для кожного виду аудиторських послуг. Інформування працівників та обговорення з ними управління якістю відбувається 1 раз в рік. Контроль якості проводиться без документального оформлення проведених процедур та результатів.

3. Система управління якістю задокументована. Інформування працівників та обговорення з ними управління якістю відбувається 1 раз при прийнятті на роботу.

4. Контроль якості виконаного завдання здійснюється керівником групи із виконання завдання.

5. Контроль якості здійснюється тільки щодо обов'язкового аудиту фінансової звітності, щодо інших послуг не здійснюється.

6. Система управління якістю задокументована у відповідних положеннях для кожного виду аудиторських послуг. Інформування працівників та обговорення з ними управління якістю відбувається 6 разів в рік. Результати проведеного контролю якості документуються, на їх підставі приймаються рішення щодо вдосконалення управління якістю.

7. Контроль якості здійснюється тільки тоді, коли відповідальний за управління якістю працівник не зайнятий у наданні аудиторських послуг, має вільний час.

Завдання 36. Яким способом, за допомогою яких процедур і методів, можна виявити такі суттєві порушення щодо якості аудиторських послуг:

1. Під час планування аудиту фінансової звітності не проводять оцінку аудиторського ризику.

2. Під час аудиту фінансової звітності не здійснюють оцінку дотримання принципу безперервності діяльності.

3. Аудиторські докази отримуються тільки від клієнта, аудитор довіряє документам, отриманим від клієнта.

4. При аудиті Балансу Ф. №1 аудитор не перевіряв залишки на початок періоду, а тільки операції за період та залишки на кінець періоду.

Завдання 37. На основі огляду фінансової звітності клієнта аудитор має підозри щодо нечесності клієнта – приховання клієнтом частини доходів, завищення витрат з метою оптимізації оподаткування. Запропонуйте заходи, які має вжити аудитор в такій ситуації щоб не порушувати принципи професійної етики та забезпечити якість аудиторських послуг.

Завдання 38. Аудиторська фірма отримала пропозицію про надання аудиторських послуг від нового клієнта та максимально зацікавлена співпрацею. Аудиторська фірма є невеликою за розміром, тому для виконання завдання потрібно залучити половину персоналу фірми. Крім того, клієнт працює у фармацевтичній галузі, аудиторська фірма не має досвіду аудиту клієнтів цієї галузі. Які заходи варто вжити для забезпечення належної якості аудиторських послуг у цій ситуації?

Завдання 39. Суттєве збільшення доходів і виконання більшої кількості аудиторських завдань призвело до таких наслідків:

1. Тиск на аудиторів виконувати завдання швидше.

2. Недостатня увага до деталей.

3. Дефіцит ресурсів, таких як кваліфіковані кадри та технічна підтримка.

4. Скорочення термінів виконання завдань.

5. Нові члени команди не мають достатньої компетентності, досвіду та знань.

6. Робочі процеси не достатньо контрольовані.

Дайте рекомендації як знаходити баланс між збільшенням обсягів роботи і збереженням необхідної якості.

Запропонуйте способи для кожного пункту - як система управління якістю аудиторської фірми може попередити чи зменшити негативний вплив на якість аудиторських послуг.

Завдання 40. Для залучення нових клієнтів та перемоги в конкуренції на ринку аудиторських послуг аудиторська фірма пропонує клієнтам послуги за низькими цінами. При цьому виникають такі проблеми:

1. Зниження мотивації до роботи аудиторської команди.

2. Зменшення інвестицій у навчання та професійний розвиток персоналу.

3. Зменшення рівня привабливості залучення досвідчених та висококваліфікованих аудиторів.

4. Деякі клієнти розглядають низьку винагороду як індикатор низької якості послуг.

5. Обмежений доступ фірми до сучасних технологій та програмного забезпечення для виконання аудиту.

6. Обмеження можливостей внутрішнього контролю якості аудиторських послуг.

7. Втрата окремих досвідчених працівників, які перейшли на роботу в інші фірми.

Дайте рекомендації як забезпечити належну якість аудиторських послуг в умовах обмежень бюджету на витрати.

Запропонуйте способи для кожного пункту - як система управління якістю аудиторської фірми може попередити чи зменшити негативний вплив на якість аудиторських послуг.

Перелік питань для самостійного опрацювання теоретичних матеріалів

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу при якій заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Перелік питань для самостійного опрацювання теоретичних матеріалів:

1. Дайте визначення поняття професійна етика.
2. Що таке професійні цінності? Наведіть приклади.
3. Назвіть завдання професійної етики.
4. Назвіть міжнародні організації у сфері облікових професій.
5. Дайте визначення поняття професійний бухгалтер.
6. Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності. Назвіть мету, суть діяльності.
7. Міжнародна Федерація бухгалтерів. Назвіть мету, суть діяльності.
8. Аудиторська палата України. Назвіть мету, суть діяльності.
9. Спілка аудиторів України. Назвіть мету, суть діяльності.
10. Наведіть перелік сучасних сертифікаційних програм (сертифікатів) для професійних бухгалтерів та аудиторів.
11. У чому суть фундаментального принципу професійної етики бухгалтера (аудитора) – «чесність»?
12. У чому суть фундаментального принципу професійної етики бухгалтера (аудитора) – «об'єктивність»?
13. У чому суть фундаментального принципу професійної етики бухгалтера (аудитора) – «професійна компетентність і належна ретельність»?
14. У чому суть фундаментального принципу професійної етики бухгалтера (аудитора) – «конфіденційність»?
15. У чому суть фундаментального принципу професійної етики бухгалтера (аудитора) – «професійна поведінка»?
16. У чому суть загрози власного інтересу (щодо дотримання фундаментальних принципів етики)?
17. У чому суть загрози власної оцінки (щодо дотримання фундаментальних принципів етики)?
18. У чому суть загрози захисту (щодо дотримання фундаментальних принципів етики)?
19. У чому суть загрози особистих стосунків (щодо дотримання фундаментальних принципів етики)?
20. У чому суть загрози тиску (щодо дотримання фундаментальних принципів етики)?
21. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози власного інтересу для аудитора
22. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози власного інтересу для професійного бухгалтера в бізнесі
23. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози власної оцінки аудитора
24. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози захисту для аудитора
25. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози особистих стосунків для аудитора
26. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрозу особистих стосунків для професійного бухгалтера в бізнесі.

27. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози тиску для аудитора
28. Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози тиску для професійного бухгалтера в бізнесі
29. Наведіть послідовність дій професійного бухгалтера в обставинах виявлення загроз порушення фундаментальних етичних принципів
30. Наведіть приклади застережних заходів для усунення загроз на рівні професійних організацій, законодавства
31. Наведіть приклади застережних заходів у робочому середовищі на рівні організації
32. Перерахуйте причини виникнення конфліктів в роботі професійного бухгалтера.
33. Назвіть причини конфліктів між керівником і головним бухгалтером
34. Якими мають бути дії професійного бухгалтера на підприємстві при виявленні порушення нормативних вимог?
35. Якими мають бути дії аудитора при виявленні порушення нормативних вимог клієнтом?
36. Дайте визначення поняття шахрайство
37. Наведіть приклади поширених схем шахрайства професійних бухгалтерів
38. Яка дисциплінарна відповідальність може бути застосована до професійного бухгалтера?
39. Яка матеріальна відповідальність може бути застосована до професійного бухгалтера?
40. Яка адміністративна відповідальність може бути застосована до професійного бухгалтера?
41. Яка кримінальна відповідальність може бути застосована до професійного бухгалтера?
42. Яку відповідальність має бухгалтер за помилки попереднього бухгалтера?
43. У чому суть поняття «незалежність думки аудитора»?
44. У чому суть поняття «незалежність поведінки аудитора»?
45. Як рівень незалежності аудитора залежить від рівня надання впевненості?
46. Назвіть період, протягом якого аудитор повинен відстежувати загрози до незалежності?
47. Які особливості дотримання незалежності для клієнтів з аудиту, які є суспільно значимими,
48. Наведіть приклад конфіденційної інформації юридичної особи
49. Наведіть перелік інформації, яка відноситься до комерційної таємниці
50. Назвіть базові правила захисту конфіденційної інформації та комерційної таємниці на підприємстві
51. Яким чином забезпечують конфіденційність аудиторської документації?
52. Назвіть вимоги до забезпечення аудиторськими фірмами зберігання конфіденційної інформації
53. Яка мета системи контролю якості аудиторських послуг аудиторської фірми?
54. Дайте визначення поняття «політика контролю якості»
55. Дайте визначення поняття «процедури контролю якості»
56. Дайте визначення поняття «система контролю якості»
57. Як класифікують процедури контролю якості відповідно до часу проведення
58. Назвіть елементи системи контролю якості аудиторських послуг
59. Назвіть способи організації системи контролю якості в аудиторській фірмі
60. Чи може аудиторська фірма надавати послуги клієнтам, які працюють в одній сфері, є конкурентами між собою? Які можна вжити застережні заходи для уникнення конфлікту інтересів?
61. Назвіть способи забезпечення постійно високого рівня компетентності персоналу аудиторської фірми.
62. Назвіть вимоги до призначення групи із завдання та керівника групи із завдання.
63. Як аудиторська фірма реагує на недоліки, виявлені в результаті моніторингу?
64. Як аудиторська фірма реагує на скарги та звинувачення?
65. Яка періодичність проведення зовнішнього контролю якості?
66. Наведіть перелік чинників ризику у діяльності аудиторських фірм.

67. Назвіть етапи процесу перевірки контролю якості аудиторських послуг
68. Як проводять відбір аудиторських завдань для здійснення контролю якості?
69. Назвіть методи проведення перевірки контролю якості аудиторських послуг
70. Дайте визначення поняття «недолік виконання завдання»
71. Дайте визначення поняття «значущий недолік виконання завдання»
72. Дайте визначення поняття «значущий недолік системи контролю якості»
73. Назвіть види рішення за результатами перевірки контролю якості аудиторських послуг
74. Які заходи може включати план дій аудиторської фірми щодо виконання обов'язкових до виконання рекомендацій?
75. Перерахуйте типові недоліки, ідентифіковані при проведенні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг
76. Дайте визначення поняття «професійний скептицизм»
77. Назвіть основні рішення, які приймає аудитор опираючись на професійний скептицизм
78. Перерахуйте перешкоди у застосуванні професійного скептицизму
79. Назвіть формальні ознаки, за якими можна оцінити психологічний клімат.
80. Охарактеризуйте сприятливий психологічний клімат.
81. Перерахуйте чинники, які впливають на формування психологічного клімату.
82. Назвіть основні умови, необхідні для формування успішного трудового колективу.
83. Перерахуйте вимоги до системи мотивації на підприємстві
84. Які є особливості мотивації фахівців з обліку і аудиту?
85. Охарактеризуйте поняття «умовні винагороди».
86. При виконанні яких завдань аудитор не може застосовувати умовні винагороди?
87. Перерахуйте чинники, які визначають вартість аудиторських послуг.
88. Як визначається фіксований внесок, що сплачують аудитори, з кожного аудиторського звіту, підготовленого за результатами надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту?
89. Як визначається внесок у відсотках суми винагороди за договором з надання аудиторських послуг з обов'язкового аудиту?
90. Назвіть умови дотримання вимог професійної етики при визначенні вартості послуг, пов'язаних з бухгалтерським та податковим обліком.

Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання студента (ІЗ) є вибіркоким видом поза аудиторної самостійної роботи студента та носить навчально-дослідницький характер. Виконується в процесі вивчення матеріалу програми навчальної дисципліни і завершується разом із складанням підсумкового заліку із даної навчальної дисципліни. Виконання ІЗ є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх фахівців, які здібні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни.

Підготовка ІЗ передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних виробничих ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою ІЗ.

ІЗ припускає наявність наступних елементів наукового дослідження:

- практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань;
- теоретичного використання сучасної методології і наукових розробок;
- наявність елементів творчості;
- вміння застосовувати сучасні технології.

У процесі виконання ІЗ, поряд із теоретичними знаннями і практичними навичками за фахом, студент повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити.

Індивідуальне завдання виконується студентом самостійно при консультуванні з викладачем під час вивчення дисципліни відповідно до графіка навчального процесу. ІЗ видається викладачем на початку семестру. Студент має надати ІЗ для перевірки наприкінці семестру, але

не пізніше терміну проведення підсумкового модульного контролю. Оцінка за виконання ІЗ враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Перелік питань для виконання індивідуальних завдань:

- Наведіть приклади спеціальних і функціональних навиків фахівця з обліку, аудиту.
- Наведіть приклади особистих навиків фахівця з обліку, аудиту.
- Наведіть приклади міжособистісних і комунікативних навиків фахівця з обліку, аудиту.
- Наведіть приклади організаційних та управлінських навиків фахівця з обліку, аудиту.
- Наведіть приклади інтелектуальних навиків фахівця з обліку, аудиту.
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози власного інтересу для аудитора
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози власного інтересу для професійного бухгалтера в бізнесі
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози власної оцінки аудитора
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози захисту для аудитора
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози особистих стосунків для аудитора
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрозу особистих стосунків для професійного бухгалтера в бізнесі, такі
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози тиску для аудитора
- Наведіть приклади обставин, що можуть створювати загрози тиску для професійного бухгалтера в бізнесі
- Наведіть приклади застережних заходів для усунення загроз на рівні професійних організацій, законодавства
- Наведіть приклади застережних заходів у робочому середовищі на рівні організації
- Наведіть приклади застережних заходів у робочому середовищі на рівні завдання
- Назвіть приклади застосування професійного скептицизму щодо оцінки ризиків шахрайства
- Назвіть приклади випадків, коли обставини дозволяють припустити, що аудитор не застосовували належним чином професійний скептицизм під час проведення аудиту.
- Наведіть приклади аудиторських процедур, які вказують на необхідність професійного скептицизму.
- Наведіть приклади напрямів перевірки, які потребують застосування аудитором професійного скептицизму.

Рекомендована література

Основна література:

1. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Видання 2022 року. Режим доступу: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482
2. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII (зі змінами та доповненнями).
- 3 Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2018 року. Міжнародна федерація бухгалтерів; Аудиторська палата України. Режим доступу: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482
4. Голов С. Ф., Голубка Я. В., Костюченко В. М., Кузіна Р. В., Чижевська Л. В. Професійна етика бухгалтера: підручник. Житомир: ПП Рута, 2022. 260 с.
5. Кулинич М. Б., Скорук О. В. Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 113 с. 6. Баранова А. О., Наумова Т. А., Кашперська А. І. Аудит: навчальний посібник. Харків: ХДУХТ, 2017. 246 с.
7. Бондаренко О.М. Аудит. Аудиторська діяльність в Україні. Методика проведення аудиту на підприємствах України. Навч. посібник. Київ: Видавництво «НАУ-друк», 2017. 192 с.
8. Бурлан С. А., Руденко Н. О. Організація і методика аудиту: навч. посіб. Миколаїв: Видавництво ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 184 с.

9. Брадул О. М., Шепелюк В. А, Ільїна С. Б., Юнацький М. О., Хорошенюк А. П., Брадул Т. В. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В. І. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.
10. Огійчук М.Ф., Утенкова К.О. Організація і методика аудиту: навч. посіб. Київ: Алерта, 2016. 304 с.
11. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика. Навч. Посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.

Додаткова література:

1. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) / За ред. проф. В. В. Немченка, О. Ю. Редька. Київ: Центр навч. л-ри, 2012. 540 с.
 2. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит: навч. посіб. Київ: Алерта, 2016. 752 с.
 3. Петрик О.А., Зотов В.О., Кудрицький Б.В. Аудит: підручник / за заг. Ред. проф. О. А. Петрик. Київ: КНЕУ, 2015. 498 с.
 4. Василевська Т. Е. Етика в публічній службі: підручник. Київ: НАДУ, 2018. 256 с.
 5. Виноградова М. О., Жидєєва Л. І. Аудит: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 656 с.
 6. Внутрішній аудит: навч. посіб. / за ред. Ю. Б. Слободяник. Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2018. 248 с.
 7. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. Аудит, методика і організація: навч. посіб. у 2 ч. Ч. 1. Харків: ХНАМГ, 2007. 163 с. (452 с.)
 8. Дмитренко І.М. Аудит (за міжнародними стандартами): навч. посіб. Київ: Кондор, 2013. 391 с.
 9. Дорош Н. І. Аудит: теорія і практика. Київ: Знання, 2006. 495 с.
 10. Іванова Н. А., Ролінський О. В. Організація і методика аудиту: навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2008. 216 с.
 11. Пшенична А.Ж. Аудит. Київ: Центр навч. л-ри, 2008. 320 с.
 12. Рядська В. В., Петраков Я. В. Аудит: навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2008. 416 с.
1. Верховна Рада України: офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>
 2. Аудиторська палата України: офіційний сайт. Режим доступу: <http://www.apu.com.ua>
 3. Міжнародна федерація бухгалтерів: офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.ifac.org/>
 4. Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю: офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.apob.org.ua/>